

Jättedirektiivin muutosehdotus – elintarvike- ja tekstiilijäte

KISU-kahvit 28.11.2024

Neuvotteleva virkamies
Sirje Stén
ympäristöministeriö

Jätedirektiivin muutos

- Tavoitteena vähentää elintarvike- ja tekstiilialan haitallisia ympäristövaikutuksia.
- Neuvottelutilanne:
 - Jäsenmaiden yhteisymmärrys saavutettiin 17.6., Parlamentti äänesti kannastaan 13.3.2024.
 - Trilogit (parlamentti, komissio ja neuvosto) alkavat ensi vuoden puolella.
- Kansallinen lainsäädäntö aikaisintaan 2027 alussa.
- Nykyinen lainsäädäntö siihen asti, kunnes kansallinen lainsäädäntö hyväksytty.
 - Kunta vastaa tekstiilijätteen keräyksestä siihen asti.

Elintarvikejäte

Elintarvikejäte

- 1) ruoka, joka on alun perin tarkoitettu syötäväksi ja josta on tullut jätettä (ns. ruokahävikki), ja
- 2) elintarvikkeen ei-syötävät jätteeksi menevät osat (esim. luut, hedelmien kuoret, kahvinporot) silloin, kun näitä ei käytetä ihmisravintona tai rehuna.

Sisältää kaiken jätehuoltoon päätyvän ruoan riippumatta sen käsittely- ja hyödyntämistavoista.

Elintarvikejätettä koskevat tavoitteet

- Vuodesta 2020 olisi vähennettävä vuoden 2030 loppuun mennessä :
 - 10 % elintarvikejätteen syntymistä elintarviketeollisuudessa,
 - 30 % elintarvikejätteen syntymistä asukasta kohden yhteisesti kaupassa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa.
- Lisäksi elintarvikejätteen vähentämissuunnitelman päivitysvelvollisuus.

Tekstiili- ja jalkine tuotteiden tuottajavastuu

Tekstiili- ja jalkine tuotteiden tuottajavastuu

- Tuottajalla tarkoitettaisiin tuotteen valmistajaa, maahantuojaa ja jakelijaa, etäkauppa mukaan lukien.
 - ei kuitenkaan niitä, jotka toimittavat markkinoille käytettyjä tekstiili- ja jalkine tuotteita tai näistä valmistettujen tuotteita. Tuottajina ei myöskään pidettäisi mittatilaustuotteita valmistavia itsensä työllistäviä räätäleitä.
- Koskisi tekstiili- ja jalkine tuotteita (kotitalous- ja yritystekstiilit), jotka on lueteltu ehdotuksen liitteessä (asusteet mukana, mutta mm. nahkatuotteet ei).
- Erilliskerättyjä käytettyjä tekstiilejä ja jalkineita pidetään keräyksen yhteydessä jätteinä.
 - Paitsi, jos ne otetaan vastaan ammattimaisen henkilökunnan välityksellä suoraan myyntiin.

Tuottajan kustannusvastuu

- käytettyjen sekä jätteenä kerättyjen tekstiili - ja jalkine tuotteiden jätehuolto:
 - käytettyjen tuotteiden kerääminen ja kuljetus uudelleenkäyttöön, uudelleenkäytön valmisteluun sekä kierrätykseen
 - lajittelu, uudelleenkäytön valmistelu sekä kierrätys, muut hyödyntämistoimet ja loppukäsittely.
 - yhteiseen keräysjärjestelmään kuuluvien toimijoiden tuottaman tekstiilijätteen keräys, kuljetus ja käsittely.
- Sekajätteen koostumustutkimukset viiden vuoden välein,
- Tiedottaminen kestävästä kulutuksesta, jätteen vähentämisestä, uudelleenkäytöstä, uudelleenkäytön valmistelusta, kierrätyksestä ja raportointi.
- TKI-toiminnan tukeminen
- Kustannukset niiden tuotteiden osalta, jotka on asetettu saataville markkinoille direktiivin muutoksen voimaantulon jälkeen.

Sosiaalisten toimijoiden oikeudet ja velvollisuudet

- Tekstiilikeräyspisteitä saa sijoittaa etusijaisesti muihin toimijoihin nähden.
 - Tuottajayhteisö ei saa vaatia tekstiilien luovuttamista omaan keräykseensä.
- Sosiaalisten toimijat voivat olla joko osa tuottajayhteisön verkostoa tai sen ulkopuolella.
- Tuottajan järjestelmään kuuluvien sosiaalisten toimijoiden jäte on otettava maksutta vastaan.
- Tuottajalla kustannusvastuu järjestelmään kuuluvan sosiaalisten toimijan keräyksestä kuljetuksesta ja käsittelystä.
- Raportointivelvollisuus (kerätyt, uudelleenkäytetyt, jätteeksi menneet yms.)

Kiitos!

Lisätietoja:

Sirje Stén
sirje.sten@gov.fi

Komission esitys:

https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-targeted-revision-waste-framework-directive_en

Suomen kanta:

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/SuVL+15/2023>

